

Nieuwsbrief IVN Heuvelland

21^e editie April 2023

Deze nieuwsbrief is bedoeld voor alle leden, donateurs en belangstellenden die IVN Heuvelland een warm hart toedragen. De nieuwsbrief verschijnt 4 keer per jaar. Om u snel over nieuwe activiteiten te informeren verschijnen er tussendoor korte nieuwsflitsen.

Algemene informatie: Voor al uw vragen en/of opmerkingen over deze nieuwsbrief of over IVN Heuvelland kunt u contact opnemen met ons secretariaat:

secretaris@ivn-heuvelland.nl

Redactie Nieuwsbrief: Henri Thijssen, Ans Pieters

Alberdina, bedankt voor jouw bijdrage aan de Nieuwsbrief!

Het bestuur:

Bestuursleden zijn:

Monique Hermans, voorzitter

Wim van de Kreeke, penningmeester

Henri Thijssen, lid

Ruud Belleflamme, lid

Math Kockelkoren, lid

Informatie van het Bestuur:

Wij wensen Henri en Math heel veel sterkte.

Bestuursfuncties IVN Heuvelland vacant.

Zoals zoveel verenigingen kampen we met een gebrek aan bestuursleden. Vaak leidt dit er toe dat verenigingen worden opgeheven.

Diverse huidige bestuursleden hebben te kennen gegeven te willen stoppen als bestuurslid.

Niet alleen de functie van secretaris is vacant, maar eind van dit jaar heeft ook de penningmeester aangegeven te willen stoppen.

We zien dat onze werkgroepen met hun vrijwilligers vol enthousiasme bezig zijn en er is genoeg belangstelling voor al deze activiteiten.

Het zou toch jammer zijn als we dit niet kunnen voortzetten omdat we niet genoeg vrijwilligers hebben die het bestuur willen vormen.

Het zou heel fijn zijn als een aantal IVN-leden ons bestuur komt versterken. Onze voorzitter Monique Hermans kan u precies vertellen wat de werkzaamheden inhouden en hoeveel tijd ermee gemoeid is. En dat valt reuze mee.

Bent u geïnteresseerd in een van deze functies en wilt u hier meer informatie over ontvangen, stuur dan een mail naar secretaris@ivn-heuvelland.nl
U ontvangt dan bericht van Monique.

De secretarisvogel

Beste leden van IVN Heuvelland en specifiek onze gidsen,

Zoals de meesten waarschijnlijk weten, is Henri helaas ernstig ziek en is hij niet in staat om dit jaar de Zomeravondwandelingen vanuit Wijlre te leiden. Hij heeft gevraagd om dit komend jaar van hem over te nemen.

De Zomeravondwandelingen worden steeds gelopen in twee groepen: een snelle en een langzame groep. Zijn vaste compagnon, die de "snelle" groep voor zijn rekening neemt, zal dit ook komende zomer doen. Voor de "langzame" groep, die Henri normaliter leidt, zoeken we beschikbare gidsen.

Het idee is om de dinsdagavonden te verdelen onder diverse gidsen, zodat we de taak wat verdelen. Het mag uiteraard ook met zijn tweetjes.

Al kun je maar 1 wandeling overnemen; ook dat is prima.

Het betreft de volgende dinsdagen: 4-7, 11-7, 18-7, 25-7, 1-8, 8-8, 15-8, 22-8 en 29-8.

De wandelingen starten altijd om 19uur en duren altijd tot 21uur. Vaste startplaats is het stationnetje van Wijlre. Na afloop blijven de meeste deelnemers nog even wat drinken in het café tegenover het station. Maar dat is uiteraard aan jouzelf.

Om de data met elkaar af te stemmen, wie voorkeur heeft voor welke richting en om vragen te beantwoorden, zou ik in persoon willen afspreken; dat is wel zo praktisch.

Daarom zou ik jullie willen vragen om:

Woensdag 3 mei om 19:30 te komen naar Brasserie Amuseer, Marchierstraat 11, Wijlre (langs de weg van Wittem via Wijlre naar Schin op Geul).

Wil je wel meedoen, maar ben je 3 mei verhinderd, mail mij dan ff !Kun of wil je niet meedoen, laat mij dat dan ook weten; dan weet ik of ik je wel heb bereikt.

Hopelijk tot 3 mei !

Monique Hermans, voorzitter IVN Heuvelland

Aanmelden vogelcursus

Basiscursus Vogelherkenning van de Vogelwacht Limburg in Houthem

Beste leden van IVN Heuvelland,

Graag wil ik jullie namens de Vogelwacht Limburg uitnodigen om deel te nemen aan onze nieuwe Basiscursus in Houthem – St. Gerlach.

Deze cursus is bedoeld voor mensen die nog niets of weinig van vogels weten. In zeven lessen worden herkenning en gedrag van veel voorkomende soorten behandeld.

Op zeven zondagochtenden wordt er o.l.v. de cursusleiders een excursie gemaakt in een vogelrijk gebied in onze omgeving. Daarbij wordt rekening gehouden met het jaargetijde om zo veel mogelijk verschillende soorten vogels te kunnen (leren) waarnemen.

In de bijlage het voorlopige cursus- en excursieprogramma met daarin ook vermeld hoe je je kunt aanmelden voor deze Basiscursus.

In het volgende seizoen 2024/2025 komt er een Vervolgcurcus waarin ook de vogelgeluiden en andere onderwerpen aan de orde komen. Ook die bestaat weer uit zeven avondlessen en zeven zondagochtendexcursies.

Met hartelijke natuurgroet,

Raymond Oostwegel, cursuscoördinator Vogelwacht Limburg

Vogelwacht Limburg

ivn natuur
educatie
Heuvelland

Vogelwacht Limburg en IVN Heuvelland organiseren samen de Vervolg cursus 2023-2024

Het herkennen van vogels”

Plaats: Dorpscentrum “De Holle Eik”

Baron de Selysstraat 4, 6301 JZ Houthem-St. Gerlach (043-6044844)

Lesavonden van 19.30 uur tot 21.30 uur.

Duur van de excursies ca. 3 uur.

Cursusleiders: Jos Roks en Chrit Gijsen.

De kosten van deze cursus voor volwassenen bedragen € 40,00 en leden van de Vogelwacht Limburg betalen € 30,00. Dit is incl. lesmateriaal. Door u aan te melden via de website www.vogelwacht-limburg.nl (onder Cursussen) en het betalen van het juiste bedrag bent u aangemeld voor deelname. De gegevens zijn: **NL96 INGB 0001 2310 65** t.n.v. Vogelwacht Limburg o.v.v. “**Cursus Houthem**”

- Cursusleider 1: Jos Roks, 043-6041527, roksjpg@gmail.com
- Cursusleider 2: Chrit Gijsen, 06- 52481052, cjm.gijsen@home.nl
- Mogelijk extra gids tijdens de excursies: Raymond Oostwegel

Raadpleeg ook de

websites: <http://ivn.nl/afdeling/heuvelland> en <http://www.vogelwacht-limburg.nl/>

P.S.: U ontvangt uw overboeking uiteraard retour als er teveel aanmeldingen zijn. Wijzigingen in het programma worden tijdig gemeld.

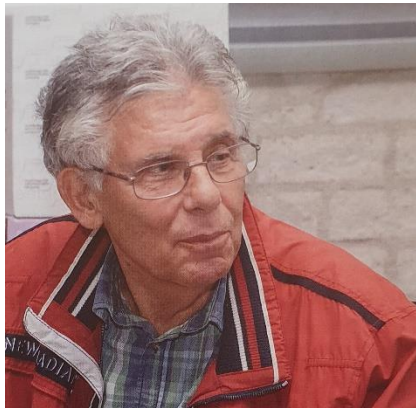
Alle lesavonden zijn op woensdagavond. De excursies in het veld zijn op zondagochtend.

<u>Lesavond</u>	<u>Excursie</u>	<u>Tijdstip excursie</u>	<u>Gebied/ Verzamelplek/ Parkeren</u>
1	18 okt '23	22 okt '23	08.00 uur Schinnen, IVN Burg Pijlsstraat 1D, 6365 CG Schinnen
2	22 nov '23	10 dec '23	08.00 uur Wijlre, Parkeerplaats D'r Kwakkerpool vlak bij: Tennisclub Kasteel Wijlreweg 5, 6321 PP Wijlre
3	3 jan '24	7 jan '24	09.00 uur P kasteel Erenstein te Kerkrade. Oud-Erensteinerweg 12, 6468 PC Kerkrade
4	31 jan '24	4 feb '24	08.30 uur De Wissen, België Negenoordlaan 2, 3650 Dilsen-Stokkem, België
5	6 mrt '24	10 mrt '24	08.30 uur Station Schin op Geul, Baanweg 1, 6305 PH Schin op Geul
6	3 april '24	7 april '24	07.30 uur Berg en Terblijt, Geulhemmerweg 49, 6325 PJ
7	24 april '24	21 apr '24	07.30 uur Katharinenhoff, Teverenerheide, Parkplatz

Jubileum Hans Hermans

Hans Hermans 60 jaar IVN

Geboren in 1937 te Lemiers

Hans, zeer geïnteresseerd in natuur-en heemkunde werd op 26 jarige leeftijd (meil963} lid van de pas opgerichte lokale IvN afdeling Vijlen (later IvN Vijlen-Vaals).

Al tijdens de eerste vergadering werd hij afdelingsleider en ging zich bekwamen als natuurgids. Natuurwandelingen beschrijven en organiseren was een logische vervolgstap. Tevens zetten hij zich in voor het behoud van voetpaden, c.q. kerkpaden en organiseerde hij natuurbeschermingsacties . Dit werd hem toen niet altijd in dank afgenomen door de autoriteiten en landbouwers. Ook was Hans in 1971 een van de initiatiefnemers van het natuurobject "De Heebbrig" een natuurtuin op een voormalige vuilnisstortplaats in Vijlen. Hans heeft verschillend lokale IvN afdelingen mee helpen oprichten en bleef daar ook lid van, zoals lid van IVN Meerssen en mee opgericht IvN Bocholtz-Simpelveld. Na het opgaan van IVN Bocholtz-Simpelveld in IvN Heuvelland, werd Hans lid van IvN Heuvelland.

Hans heeft lang stukjes geschreven in het blad "De Natuurgids" die gingen over de natuurontwikkelingen in het Mergelland en de aanpalend Eifel en Ardennen. Dit bleef niet onopgemerkt bij de "Eifelverein" . Professor Thiele van de "Eifelverein" benaderde hem met het verzoek om met hun, in Vaals op het drielandpunt, jaarlijks een Sterwandeling te organiseren voor natuurverenigingen uit België, Duitsland en Nederland. Dertien jaar in successie werd de Sterwandeling, waaraan meer dan duizend natuurvrienden aan deelnamen georganiseerd en mocht Hans Hermans een onderscheiding "Die Grune Verdienstnadel voor bijzondere verdiensten van de Eifelverein in ontvangst nemen.

Naast de bescherming van ons leefmilieu en de natuur zetten hij zich ook in voor de bescherming van ons patrimonium dit als lid van de "Heemkundevereniging De Bongard Simpelveld-Bocholtz.

Voor al zijn verdiensten en om hem te bedanken voor zijn inzet op velerlei gebied behaagde het Hare Majesteit de Koningin om Hans in mei 2005 te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Math Kockelkoren, bestuurslid

Gesprekken met IVN Eys

Zie het verslag van onze jaarvergadering gehouden op 5 april j.l :
Beide besturen hebben in goede harmonie de nodige verkennende gesprekken gehad. Conclusie tot nu toe is dat we wel blijven samenwerken, maar dat een fusie uitgesteld wordt. De redenen hiervoor zijn dat beide administraties onderling teveel verschillen. IVN Heuvelland maakt gebruik van het landelijk systeem en Eys nog niet. Verder is allereerst aanvulling in beide besturen noodzakelijk. Waarna de gesprekken over samengaan weer opgepakt kunnen worden. En IVN Heuvelland heeft geen behoefte aan een eigen IVN gebouw. IVN Eys beschikt hier nu wel over. Problemen die wij daarbij zien zijn: het beheer, het onderhoud, de toegankelijkheid en de kosten aan het gebouw.

Wordt vervolgd en we blijven in gesprek.

Bomencursus

Een samenwerking tussen IVN Eys en IVN Heuvelland. Er vinden 4 buitenlessen en 4 lessen binnen plaats. Zeer succesvol. Er is zelfs een wachtlijst.

Bomen en bos in en om Mechelen

Mechelen is aan alle kanten omgeven door bomen en bos. Al sinds eeuwen hebben die bomen een functie voor de inwoners. Vroeger was het gewoon dat bossen werden gebruikt door mensen, die er in de buurt woonden.

Men gebruikte het hout van de bomen om de kachel te laten branden of om de kachel mee aan te maken. Ook werd het hout gebruikt om te branden, zodat houtskool ontstond.

Takken werden gebruikt om er stelen van te maken voor hark, riek of bezem. Takken van wilgen werden ook gebruikt om ermee te vlechten. In deze streek werden wilgentakken gebruikt om er het vlechtwerk van te maken, waarmee de vakken van het vakwerk werd gevuld. Het blad werd gebruikt om het vee te voeren. Daardoor waren sommige knotten hoger dan andere. Men spreekt in deze gevallen van geriefhout oftewel hout om te gebruiken. Een geriefbos is een klein bos, waar in vroeger tijden het hakhout vandaan werd gehaald.

Het hakhoutbeheer is gebaseerd op het vermogen van een boom om zich steeds weer te herstellen. De frequentie waarmee werd gekapt, was afhankelijk van de boomsoort: een es om de 5-7 jaar, els en wilg om de 6-10 jaar en eik om de 10-15 jaar. De overgebleven "stobbe" kan na het oogsten van het hout steeds opnieuw uitlopen, zodat het geogste hout in de loop van de tijd weer wordt vervangen.

Een stoof of stobbe is het onderste deel van een boom, die herhaaldelijk van zijn takken wordt ontdaan voor de winning van hakhout. Dat kan op werkhoogte kort boven de grond gebeuren, maar ook hoger, zoals bij knotwilgen het geval is.

Vroeger was er veel vraag naar dit hout, dat vooral werd gebruikt als geriefhout. Het betreft loofbomen, zoals wilgen, eiken en essen. Zoals aangegeven, wordt het hout om de vijf tot 10 jaar geogst. Eventueel bleven enkele takken staan om wind te vangen of om als haag te dienen. Stoven van eiken kunnen zeer oud worden en in omvang toenemen tot meer als 10 meter.

Pas in de tweede helft van de 20^e eeuw raakte de oogst van geriefhout in onbruik. Dit was nadelig voor de ondergroei van dergelijke bossen, want doordat takken werden geogst bleef lichtinval tot de bodem mogelijk. Zodra de takken niet meer worden geogst, ontstaat een dicht bos, waar de zon niet meer doorheen kan schijnen. Hierdoor gaat de ondergroei vaak verloren. Om dit tegen te gaan worden hakhoutbossen of stoven vaak nog onderhouden om de ondergroei te bewaren. Dit gebeurt bij voorbeeld in het Gerendal bij Oud-Valkenburg, waar in het voorjaar orchideeën te vinden zijn, dankzij de kap van hakhout.

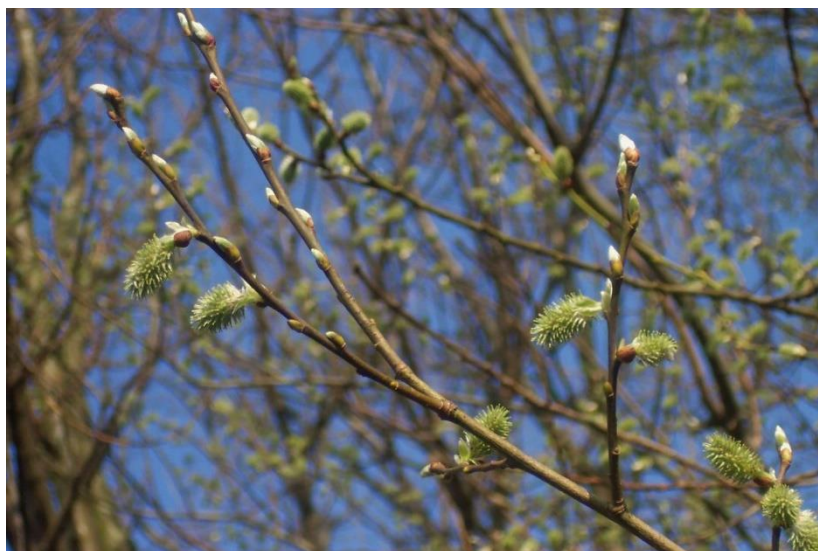
Restanten van het gebruik van bomen zijn nu nog in de buurt van Mechelen terug te vinden. Karakteristiek hiervoor zijn de zogenaamde “stoven”, ook wel “stobben” genoemd. Door het hakhoutbeheer is een voortdurende houtopbrengst gewaarborgd. Sommige stoven zijn al eeuwen oud en dan ook heel breed. Overigens zijn het altijd loofbomen. Kijk maar eens in het Schweibergerbos en in het Dunne bos. Hier zijn nog heel wat stoven terug te vinden.

Stobben van haagbeuken
(bij Overgeul omhoog)

Doorgegroeide beuken
(bij Overgeul omhoog)

Van Monique Hermans, voorzitter IVN Heuvelland

Ruim baan voor Berm, Pad en Das

Wij willen ook op deze wijze begrip en inzicht kweken voor het gemeentelijke bermbeheer en de noodzakelijke verbetering van de biodiversiteit.

Stand van zaken overleg bermbeheer met gemeenten Gulpen-Wittem en Bocholtz-Simpelveld.

Helaas is de gemeentefunctionaris waarmee we contact onderhielden naar elders vertrokken. Dus nu even afwachten wie de nieuwe contactpersoon voor de gemeente wordt.

Natura gaat de bloemen in de bermen inventarissen volgens de methode van de Nectarindex. Hieruit volgt dan voor de gemeente advies omtrent het beheer van de bermen.

Met deze methode wordt nu geoefend hoe de gegevens in te voeren zodat iedereen op dezelfde wijze aan de slag kan.

Mocht je mee willen helpen met beheren, laat dit dan even weten aan Monique Hermans.

Wij houden u op de hoogte!

IVN Heuvelland: Alberdina Calsbeek

IVN-afdeling Eys: Andrea Senden

Een overzicht van onze activiteiten vanaf januari 2023 tot heden.

Veel activiteiten hebben weer plaats gevonden. Een aantal worden er uitgelicht.

Natuurtochten

Diverse tochten door Nederland, België en Duitsland. Deze sportieve tochten vinden plaats op vrijdag. Informatie hierover kunt u krijgen via henri.thijssen@gmail.com

Vrijdagtocht Strijthagen/ Cranenweyer/ Anstelvallei op 24 maart 2023

Afgelopen keer liepen we o.a. door het Strijthagerbeekdal met zijn kasteel en molen. We steken over naar de Anstelvallei met daarin het Nederlandse stuwmeer dat we kennen als de Cranenweyer en het mooie kasteel Erenstein. We wilden eindigen met een mooie klim naar de mijnberg Wilhelmina en treffen er de gedachteniskapel van de mijnwerkers. Onze helden zijn vermoeid en kiezen voor een onderkomen bij SnowWorld waar we weer een consumptie en een verjaardagsliedje van en voor een van de lopers verwerken.

Mocht u tijdens uw wandelingen een schaap tegen komen dat op zijn/haar rug ligt, aarzel dan niet en probeer het schaap weer op zijn 4 pootjes te zetten met onderstaande methode.

Een schaap op zijn rug? Kom in actie!

Het dier kan zelf niet meer overeind komen omdat het sluwteig is of de vacht te zwaar is geworden.
Het heeft jouw hulp nodig.

- 1. Ga voor het schaap op je knieën zitten. De kop ligt in je schoot.**

- 2. Pak nu de voorpoten vast en trek hem langzaam langs je lichaam omhoog totdat het schaap op zijn kont zit.**
Let erop dat je het schaap **NIEUW** vanaf zijn zij meewilt helpen!
- 3. Blijf nu achter het schaap zitten en houd hem goed vast onder de oksels.**
De rugwond hebben even nodig om weer op gang te komen.
- 4. Laat het dier even bijkomen en geef het een zetje naar voren.**
De rugwond hebben even nodig om weer op gang te komen.

Natura

Zaterdag 22 april nam Josien ons mee op een struintocht langs de Maas bij Itteren. Aangezien het gras nog niet te hoog is, is goed te zien wat er nog meer groeit, met dank aan de Maas. Wij zijn heel wat wijzer geworden over de totstandkoming van dit vrij nieuwe natuurgebied na de grote overstromingen in 1993 en 1995.

Het programma van Natura luidt als volgt:

Donderdagavond 11 mei: Krijtland met Jorike

Zaterdag 27 mei

Donderdagavond 8 juni: wilde rozen in ...

Zondag 11 juni: Altenbroek met Sandra Salvador en Rik Palmans

Zaterdag 17 juni: Kerkrade met Bert Meys

Juli en augustus: zomeravondwandelingen op dinsdagavond.

Donderdagavond 14 september

Clean-up ?

Zaterdag 30 september

Donderdagavond 12 oktober

Zaterdag 28 oktober

Heb je een aanbod voor een excursie, wil je ergens graag een excursie naartoe of heb je een tip dan kun je dat aan Monique doorgeven.

Wil je graag meedoen met Natura geef dan je mailadres door aan Monique en je ontvangt vooraf alle gegevens voor de activiteit.

Monique Hermans, Coördinator Natura IVN Heuvelland

Monique-Hermans@kpnplanet.nl 06 - 43 14 39 62 (na 18:00)

TIP:

Artikel afkomstig van IVN Natuureducatie.

Een levende tuin is een diervriendelijke tuin!
Lieveheersbeestjes of een koolmees, voor elk dier is er een andere reden om jouw tuin te bezoeken. Om dieren naar jouw buitenruimte te lokken, verdiep je je eerst in hoe die dieren leven. Een geheugensteuntje voor hoe je dat doet zijn de 5 V's:

- Voedsel
- Voortplanting
- Veiligheid
- Vocht
- Variatie

Dit zijn tips van duurzame tuinexpert Anne Wieggers. Wil je meer van haar leren? Volg de gratis online cursus 'Aan de slag met een levende tuin'. Aanmelden en meer tuintips vind je op onze website: <https://bit.ly/40m58AC>

Scholenwerkgroep

Vanaf Mei tot en met Oktober 2023 is de scholen werkgroep weer actief op diverse scholen. We houden u op de hoogte.

Mocht u interesse hebben in vrijwilligerswerk met onze schoolkinderen, meldt dit dan aan ons secretariaat. secretaris@ivn-heuvelland.nl

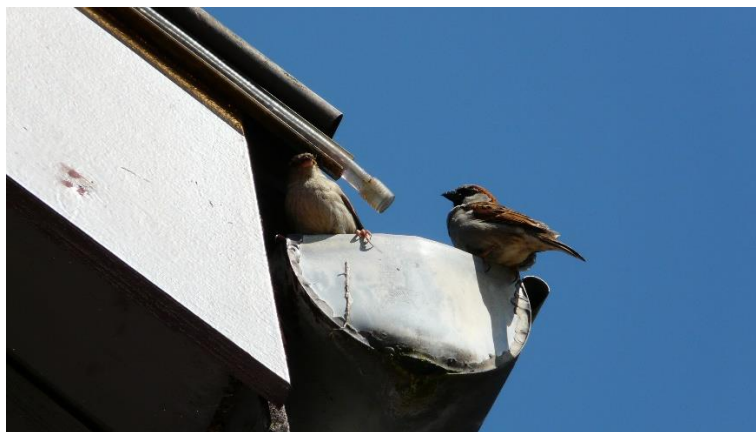
Vogelwerkgroep

Voor de vogelwerkgroep kunt u terecht bij Math Kockelkoren
kockelkorenmath@gmail.com

Onze activiteiten zijn:

Het controleren en onderhouden van nestkasten. Zowel voor zangvogels als van roofvogels. De controles van de nestkasten voor de zangvogels gebeurt vanaf september t/m februari. De controles van de nestkasten voor de roofvogels gebeurt nu niet. Wij zoeken personen die dat weer kunnen opstarten.

Tevens controleren wij voor de gemeente Simpelveld 2 keer per jaar 11 gemarkeerde wandelroutes. Dit gebeurt in het vroege voorjaar en in de late zomer. Daar staat een financiële tegemoetkoming tegenover voor in de verenigingskas.

Grijs Groen en Gelukkig

In Overhuizen in Bocholtz en in Eschveld in Epen hebben de bewoners weer deel genomen aan diverse natuuractiviteiten.

In Overhuizen in de sfeer van Pasen en in Eschveld in de sfeer van de lente. Zie bijgevoegde foto's:

Overhuizen

Eschveld

Mocht u interesse hebben om als vrijwilliger betrokken te worden bij de natuuractiviteiten voor ouderen, neem dan contact op via ans.pieters@home.nl

Natuurknutsel

Maak je eigen bijendrinkschaal in 3 stappen:

Met deze doe-het-zelf tutorial maak je zelf makkelijk je eigen bijendrinkschaal.

1. Gebruik een ondiepe schaal of plantenschotel.

Let er wel op dat de randen niet te hoog zijn, zodat de bijen gemakkelijk bij het water kunnen.

2. Vul één helft van de schaal met stenen of knikkers.

De stenen zorgen ervoor dat de insecten niet kunnen verdrinken. Heb je geen mos voor handen liggen? Vul de schaal dan helemaal.

3. Voeg mos toe en vul de schaal met water.

Mos houdt water vast, waardoor zelfs de kleinste insectjes gemakkelijk kunnen drinken. Vul de schaal bij voorkeur met regenwater. Daar geven bijen namelijk de voorkeur aan.

**De redactie van de Nieuwsbrief IVN Heuvelland
wenst u veel lees en kijkplezier.**

De volgende editie verschijnt in september 2023

ivn natuur
educatie
Heuvelland